

(A) = Åpen, kan bestilles fra Universitetet i Stavanger / Arkeologisk museum

(B) = Begrenset distribusjon

(C) = Kan ikke utleveres

Naturvitenskapelige undersøkelser på Grødalaland

Hobberstad, gnr. 40, bnr. 7, Hå k. Rogaland

Sara Westling
Daniel Fredh

AM nat.vit.nr.: 2013/29

Journalnummer: 2012/4084

Dato: 27.01.2014

Sidetall: 3

Opplag:

Etter oppdrag fra: RFK

Stikkord: Dyrkingsprofil; Bygg, *Hordeum*; Havre, *Avena*;
Pollenanalyse; Makrofossilanalyse; Jordbruk

Universitetet
i Stavanger

Arkeologisk museum

Oppdragsrapport 2014/3
Universitetet i Stavanger,
Arkeologisk museum,
Avdeling for fornminnevern

Utgiver:
Universitetet i Stavanger
Arkeologisk museum
4002 STAVANGER
Tel.: 51 83 31 00
Fax: 51 84 61 99
E-post: post-am@uis.no

Stavanger 2014

Naturvitenskapelige undersøkelser på Grødaland

Hobberstad, gnr. 40, bnr. 7, Hå k. Rogaland

Sara Westling
Daniel Fredh

Universitetet
i Stavanger

Arkeologisk museum

Universitetet i Stavanger Arkeologisk museum OPPDRAKS RAPPORT	RAPPORTNUMMER 2014/3
Universitetet i Stavanger Arkeologisk museum, 4036 Stavanger Telefon: 51832600, fax: 51832699, e-post: post-am@uis.no	TILGANG: begrenset distribusjon
RAPPORT TITTEL Naturvitenskapelige undersøkelser på Grødalaland – Hobberstad, gnr. 40, bnr. 7, Hå k. Rogaland	SIDETALL: 3
	OPPLAG:
	DATO: 27.01.2013
Journalnr.2012/4084 , Nat. Vit lab. Prosjekt nr.:2013/29 FORFATTER(E): Sara Westling, Daniel Fredh	

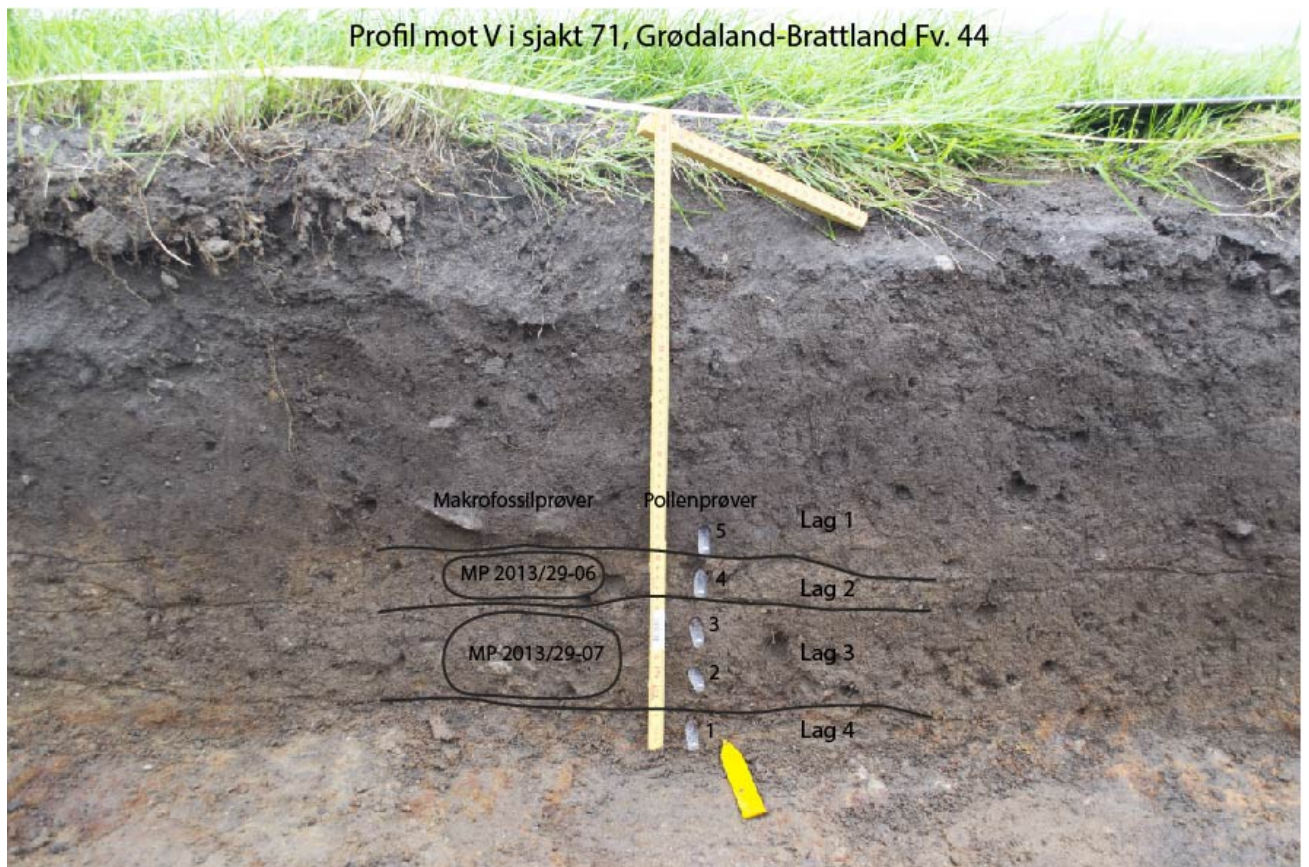
ETTER OPPDRAG FRA Rogaland Fylkeskommune	
REFERAT To makroprøver og fem pollenprøver ble innsamlet fra en profil på Hobberstad, Hå k.i forbindelse med RFKs registrering for gang og sykkelvei langs Fv. 44. Pollenanalysen viser et i hovedsak åpent landskap og det ble funnet pollen fra korn og åkergress. I makrofossilprøvene ble det funnet bygg, havre og vanlige åkergress som bekrefter at det er en dyrkningsprofil med fossile åkerlag.	
STIKKORD	
Dyrkningsprofil	Bygg, <i>Hordeum</i>
Havre, <i>Avena</i>	Pollenanalyse
Makrofossilanalyse	Jordbruk

Grødaland-Brattland Fv. 44

Prøver ble innsamlet den 5/9 2013 av Sara Westling fra profil i sjakt 71, id. 171898-1. I profilen var to sannsynlige åkerlag synlige under det moderne dyrkingslaget. Fra disse ble det tatt to makrofossilprøver. Det ble også tatt fem pollenprøver for å fange opp variasjonen i hele profilen.

Makrofossilanalyse

Makroprøvene ble flotert for hand av Tamara Virnovskaia. Det organiske materialet ble separert fra jord og stein og samlet opp i en sikt med maskevidde 0,5 m.m. Prøvene ble tørket og sortert for så å bli analysert ved hjelp av stereolupe med førstørrelse 7,5x til 112,5x. Restmaterialet fra floteringen ble sett gjennom men gav ingen funn.

Resultater

2013/29-6

Prøvens volum før flotering var 1 liter. Det ble funnet et korn av havre, *Avena*, et frø av vassarve, *Stellaria media* og et som liknet på vassarve. Det ble også funnet tre små frø som ikke var mulig å identifisere.

2013/29-7

Prøvens volum før flotering var 1,9 liter. Det ble funnet et korn som sannsynligvis er bygg, *Cf Hordeum* og et uspesifisert korn, *Cerealialia*. Det ble også funnet et frø av vassarve, *Stellaria media*, et

frø som sannsynligvis er hønsegras, *Persicaria*, et som sannsynligvis er åkervortemelk, *Euphorbia helioscopia* og et frø som ikke var mulig å identifisere.

Tolkning

Det er tydelig at begge lagene er åkerlag da det ble funnet både forkullet korn og åkerugress. Bygg er et kornslag som har blitt dyrket under lang tid og ugress sammensetningen er typisk for jordbruksmark. Havre ble vanlig som dyrket grøda seinere enn bygg men har funnets som ugress i korn langt tilbake i tid. Pollenanalysen viser ingen pollen av havre fra lag 2, noe som kan bety at det forkullede kornet har blitt pløyd ned fra lag 1 eller har blitt dyrket på en annen plass, men det er umulig å dra noen slutsatser da materialet er så lite.

Pollenanalys – resultat och tolkning

Fem pollenprov har preparerats och analyserats med standardmetoder. Resultaten presenteras i procent- och koncentrationsdiagram (Fig. 2).

I proven finns pollen från träd (39-55%), buskar (<1 %), ris (5-16%) och örter (36-48%). De vanligaste taxa är *Alnus* (5-16%), *Betula* (5-16%), *Corylus* (5-16%), *Calluna vulgaris* (5-16%) och Poaceae (24 och 40%). Andelen *Calluna vulgaris* är större längre upp i profilen. Andelen Poaceae är störst i lager 4. Eftersom träd producerar mer pollen än ris och örter tyder pollensammansättningen på ett i huvudsak öppet landskap.

Pollenkorn från sädeslag förekommer i alla fem prover. Vanligast är *Triticum*-typ och *Hordeum*-typ. *Avena*-typ förekommer i lager 1. Lager 1 är också det lager med störst andel och störst koncentration av sädeslag. I proverna finns också möjliga åkerogräs: *Artemisia*, *Anthemis*-typ, *Spergula arvensis*, *Sinapis*-typ och *Chenopodiaceae*. De kan dock även förekomma på ruderatmark. Förekomsten av sädeslag och möjliga åkerogräs tyder på att åkermark funnits på platsen eller i närheten.

I de flesta prov finns pollen från Poaceae, *Ranunculus acris*-typ, *Rumex acetosa*-typ, *Plantago lanceolata*, *Succisa* och *Filipendula*, som växer på gräsmark eller ljunghed. Det tyder på att betes- och/eller ängsmark funnits på platsen eller i närheten. *Calluna vulgaris* tyder på förekomst av ljunghed.

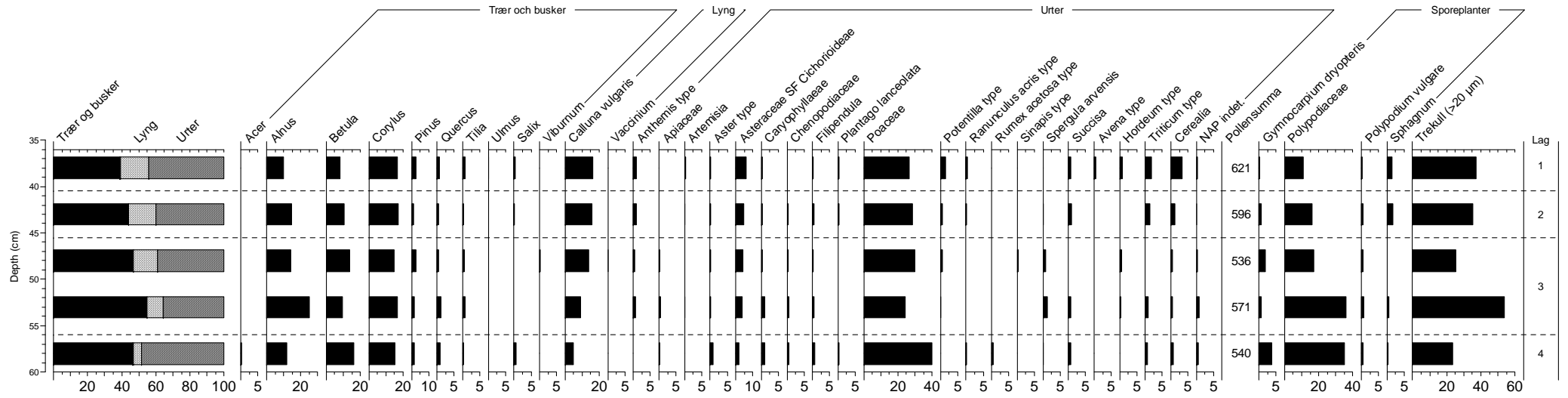
Träkol finns i proven (20-55%). Koncentrationen av träkol är större i lager 1-3 än lager 4. Träkol kan tyda på svedjebruk eller gödsling av åker med aska från eldstäder.

Lager 4 tolkades i fält som orörd mineraljord. Pollensammansättningen liknar dock övriga lager, fast i lägre koncentration, vilket tyder på att en viss omblandning.

Lager 2 och 3 är troligen fossil åker- och betesmark. Landskapet har varit öppet med några få träd.

Lager 1 kan vara en del av det moderna åkerlagret. Sammansättningen av pollen i detta lager är ungefär samma som övriga lager men har större andel sädeslag och högre pollenkoncentration.

Pollenprosent

Pollenkonsentrasjon

